

Reserves marines i turisme

Miquel PONS NAVARRETE

Instructor nacional de busseig, Geògraf i Agent de Medi Ambient (Govern de les Illes Balears. Conselleria Agricultura, Medi Ambient i Territori). C. Joan Mesquida, 16. 07320 Santa Maria del Camí. Balears. mpons@sgtmaoti.caib.es

Resum

Les regions mediterrànies i en especial les Illes Balears són un focus d'atracció per al turisme. La visita de més de dotze milions de turistes, majoritàriament procedents d'Europa ho demostren. Un gran percentatge les visita especialment pel seu clima, però en els darrers anys ha crescut el turisme "esportiu", especialment per a la pràctica del senderisme i del ciclisme. Altre tipus de turistes que visiten les Illes Balears ho fan per practicar l'esport del busseig. Els seus fons marins estan considerats dels millors de la mar Mediterrània amb magnífics paisatges, tot i que més aviat pobres en vida, sobre tot en tot allò que es refereix a fauna piscícola. Afortunadament aquest tipus de fauna va augmentant en els darrers anys gràcies a la creació de reserves marines.

Introducció

La mar Mediterrània

La mar Mediterrània és un dels mars "interiors" més grans del món, encaixat entre terres molt diferents que pertanyen a tres continents diferents. Comunica amb l'Atlàntic per l'estret de Gibraltar, amb només 320 m de fondària, i amb el mar Roig pel canal de Suez. La mar Mediterrània té una fondària màxima al voltant dels 5.000 m i una mitjana de 1.500 m. Té una extensió aproximada de 2.500 milions de quilòmetres quadrats, amb 4.000 km de llargària i un màxim de 700 d'amplària. Allotja el 7,5% de la fauna marina mundial i el 18% de la flora, i és molt ric en diversitat amb un gran percentatge d'espècies endèmiques (28%).

El clima és molt complex i contrastat, té constants, com la sequera estiuenca, i màximes precipitacions a la primavera i especialment a la tardor. L'oscil·lació tèrmica anual és moderada. La temperatura de l'aigua superficial (fins els 30 m de fondària on es sol situar la termoclina) oscil·la entre els 12°-13° de l'hivern als 26°-28° de l'estiu.

Mentre que les aigües de gran fondària són riques en nutrients per l'acció bacteriana, les aigües superficials són pobres en nutrients orgànics, i encara que això dona una gran transparència, fa que sigui una mar pobra i molt vulnerable ja que precisament són aquests escassos nutrients els que els productors primaris empen per sintetitzar matèria orgànica. Des de fa milers d'anys ha sofert una gran pressió humana i sobre tot els darrers temps ha augmentat la seva degradació i contaminació. La gran varietat de vida existent a les aigües i zones costeres de la Mar Mediterrània s'enfronten a un futur fosc degut a la creixent explotació humana del recursos naturals, la zona costera suporta la major part de la pressió de l'activitat humana. La mar i la costa es poden considerar entre les àrees marines més amenaçades a nivell mundial.

El busseig a les Balears

Una de les característiques més atractives de les aigües de les Illes Balears és la seva transparència i lluminositat. Enfora de qualsevol aportació d'aigües continentals, les aigües marines són pobres en nutrients, i per tant cristal·lines. Deixant de banda les platges, la majoria del litoral és de fons rocós, amb abundància de coves, forats i escletxes, amb costes retallades amb gradients de profunditat diverses, que poden anar amb poca distància de la superfície a fondàries de pocs metres, o, a fondàries que oscil·len entre els 10 i els 40 ó 50 m. Aquesta diversificació de gradients fa que es pugui gaudir dels fons amb equips lleugers (careta i tub) i també poder realitzar immersions amb equips autònoms. Tots aquets factors sumats a l'absència de mareas i de forts corrents fa que la mar balear sigui òptima per a la pràctica del busseig.

No sabem si per necessitat o bé per curiositat, el cert és que des de fa milers d'anys l'home va començar a explorar els fons marí. A través dels segles s'inventaren diferents ormejos (tubs, campanes, sacs de cuir, etc), però va ser a mitjans del segle passat quan amb la invenció del regulador es varen obrir les portes de l'exploració submarina. Aquest esport, reservat a poques persones anys enrere, s'ha popularitzat a l'actualitat, sobretot a països com França, Itàlia, Anglaterra i Alemanya.

L'any 1977 vaig fer el curs de busseig i la meua afició per gaudir *in situ* de la vida marina m'ha conduït a realitzar més de mil immersions tant a les nostres illes com a la resta del "mare nostrum". (Espanya, França, Croàcia, Grècia, Egipte, Marroc, etc) així com també arreu del cinc continents, (Carib, Canàries, Pacífic mexicà, mar Roig, Gran Barrera australiana, Maldives, Illes Galàpagos, Índic Africà, Indonèsia, etc). He pogut conèixer aquests fons marins tan llunyans, gràcies a que aquests països tenen una part

de la seva infraestructura turística dedicada al turisme submarí. La meua gran afició és viatjar i

no puc entendre visitar un lloc, sense conèixer els seus fons marins.

A les illes Balears, hi ha centres de busseig (Palma, Port d'Andratx, Cala Ratjada, Porto Colom, Cala Figuera, Ciutadella, Maó, Eivissa, etc.) que amb clientela sobretot alemanya i britànica, a més de la nacional, funcionen des de fa més de trenta anys amb viatges organitzats quasi exclusivament per gaudir dels nostres fons marins, fins i tot abans que el senderisme i el cicleturisme tan enoga en aquests temps.

Aquests viatges proporcionen una perspectiva distinta de les nostres illes. Això demostra que existeixen diferents cares a les Balears, a més dels complexos hotelers, on es disposa de les majors comoditats del món global per l'esmentat turisme de sol i platja, hi ha un turisme que reclama natura i esport. Han anat en augment els ciclistes estrangers que gaudeixen dels nostres paisatges, o els grups de senderistes foranis que trobam per la serra de Tramuntana, especialment a l'hivern i la primavera. Als darrers anys ja es celebren salons turístics a nivell internacional (Dive show de Birmingham) especialitzats exclusivament en viatges de busseig, on les Illes Balears es comencen a donar a conèixer en aquest tipus d'oferta turística. Pot ser sigui una de les raons del per què s'ha incrementat notablement els visitants que venen a les Illes per gaudir dels nostres fons marins.

Des del punt de vista turístic les regions mediterrànies són un focus on hi acudeixen persones sobre tot del continent europeu a la recerca especialment sol i platja. Més de dotze milions de turistes estrangers i més de dos milions de nacionals visiten any darrera any les Illes Balears.

Segons el servei d'estudis de la Cambra de Comerç de les Illes Balears el turisme nàutic en general suposa per les illes, segons dades de 2013, més de mig milió de turistes. Aquests turistes suposaren una despesa de quasi 500 milions d'euros, amb una estància mitjana de quasi deu dies i una despesa mitjana diària de més de 100 euros. Una part d'aquest turisme es dedica a submarinisme.

El perfil mitjà del turista de busseig és el d'una persona amb poder adquisitiu alt, més homes que dones, de entre 20 i 50 anys, amb nivell d'estudis mig alt i molt respectuós amb la natura i el medi marí. Sol venir acompanyat per amics, família o parella. El seu poder adquisitiu li ha de permetre despeses de uns 50 euros per immersió, i a vegades, el cost del curs de busseig que ronda uns 400 euros.

Així com sempre he tengut clar dels motius per què ens visita el turisme de sol i platja, sovint hem demanava el per què del turisme submarí a les nostres Illes. Encara que són

molt interessants els paisatges d'aigües cristal·lines amb grans roques atapeïdes dels colors dels organismes que hi viuen i coves submarines, aquest paisatge fantàstic és molt pobre en fauna piscícola.

La sobrepesca, la contaminació (sobretot els plàstics), la pressió humana, el canvi climàtic, amb el fet que sigui un mar quasi tancat, són les principals amenaces que afecten al Mediterrani en general i la mar Balear en particular. La construcció en primera línia de costa, la degradació de praderies de *Posidonia oceanica* a causa de l'ancoratge, la pressió directa de la pesca submarina sobre determinades espècies (anfós, escorball, sard, etc). Les aigües de Mallorca foren durant varies dècades el camp d'entrenament dels millors pescadors en pesca submarina a nivell mundial causant un autèntic espoli de certes espècies. Això sumat a la falta de vigilància del mar on molts de desaprensius aprofitaven per realitzar pesca submarina amb botelles i altres ormeigs fora de la llei varen deixar la mar molt empobrida i la poca fauna que quedava era molt desconfiada i molt difícil d'observar.

És per aquest motiu, que protegir àrees marines, siguin grosses o petites són una eina molt efectiva per a conservar l'equilibri ecològic i la vida marina del nostre mar. Diferents estaments i ONG de renom llançaren campanyes per demanar la necessitat urgent d'establir una xarxa de reserves marines dins la Mediterrània per salvaguardar la vida marina i ajudar les milions de persones que depenen de la mar. L'establiment d'una xarxa de reserves marines de diferents ecosistemes, a determinades zones costeres (encara que també a alta mar), aturaria, o com a mínim minvaria l'efecte d'aquets impactes negatius.

Les reserves marines a Espanya i a les Illes Balears

Les reserves marines són figures de protecció mitjançant les quals es regulen els usos i la explotació del medi marí, amb l'objecte d'incrementar la regeneració natural dels recursos i conservar els ecosistemes marins més representatius.

Dins de l'àmbit de les reserves existeix una sèrie de limitacions d'activitats i s'estableixen zones de protecció especials dins les quals es prohibeix totalment l'activitat extractiva. Aquestes zones actuen com a focus de reproducció i on proliferen les espècies dins tota la seva àrea d'influència. Per tant, les reserves són, a més de figures de protecció d'ecosistemes i d'espècies, instruments de gestió pesquera que permet una explotació sostenible dels recursos.

Amb aquests objectius generals, l'any 1999 el Govern de les Illes Balears impulsà la creació de les reserves marines. A l'actualitat a les Illes existeixen 7 reserves: La Badia de Palma, entre el Club Nàutic de s'Arenal i el Cab de Regana (1982), la del Nord de Menorca (1999), la dels Freus d'Eivissa i Formentera (1999). La reserva del Migjorn de Mallorca (2002), La de l'illa del Toro i les illes Malgrats (2004) i finalment la reserva de Llevant de Mallorca (2007), al mateix temps d'aquesta última es declara la reserva de Cala Ratjada, d'àmbit estatal. Aquestes figures representen unes 60.000 hectàrees d'espai marí protegit, a les quals s'hi ha de sumar les més de 8.000 hectàrees marines protegides del Parc Nacional de Cabrera.

A nivell estatal el ventall de reserves marines és relativament extens, destaquen les reserves a les Illes Canàries, on destaca l'illa de El Hierro, on un percentatge molt elevat del seu turisme és submarí, allà hi arriben turistes de tot el món per gaudir dels seus fons, de fet al poble de La Restinga de 600 habitants, on hi ha una important reserva pràcticament tothom viu directa o indirectament d'aquest tipus de turisme amb més de onze mil visitants anuals. També és important el turisme submarí a La Palma, a l'illa Graciosa, o les reserves al nord de Fuerteventura. A la Mediterrània les Illes Medes a la Costa Brava de Girona són un paradís pels amants del submarinisme possiblement el més antic de l'Estat, motiu per el qual l'Estartit, la població més propera a les Medes, compta amb una gran infraestructura dedicada a aquest tipus de visitants. Les illes Columbrets a Castelló són un paradís submarí. També els darrers anys ha cobrat gran importància turística el Cabo de Palos – Islas Hormigas al litoral murcià, de gran riquesa faunística encara que més apropiat per bussejadors experimentats a causa de les grans corrents que s'hi formen. Molts dels visitants del Parc Natural de Cabo de Gata-Níjar a Andalusia ho són per conèixer els seus interessants fons marins. Aquestes són una part dels llocs on gràcies a les reserves marines que han proliferat, han servit de reclam per aquest tipus de turisme més sostenible que el tradicional i que ha ajudat a crear molts de llocs de feina.

Les aigües de les diferents zones on hi ha ubicades algunes de les reserves marines a les nostres illes: Artà i Capdepera, (reserva de

Llevant) i Calvià (Illa del Toro i Illes Malgrats), Costa nord de Menorca, Es Freus d'Eivissa i Formentera, així com El Parc Nacional de Cabrera, són, avui per avui, d'els millors llocs per realitzar immersions de l'Estat Espanyol (excepte Canàries) i de tota la mar Mediterrània. Per pròpia experiència, encara que les comparacions són odioses, les nostres reserves des de el punt de vista esportiu tenen avantatges per sobre d'altres de l'estat Espanyol. Per exemple a Les Illes Medes (Girona) amb abundant fauna i parets atapeïdes de gorgònies vermelles (*Lophogorgia viminalis*), gorgònies grogues (*Eunicella sp*), etc. rara vegada podem trobar aigües transparents. El riu Ter desemboca molt prop de les illes. Tabarca (Alacant), té una de les millors praderies de *posidonia oceanica* que he vist mai, tots sabem de la seva gran importància dins l'equilibri marí, però des de el punt de vista del turisme submarí, desgraciadament no en té tanta. La reserva del "Cabo de Palos i las islas Hormigas", és una explosió de fauna i vida, encara que té l'inconvenient des de el punt de vista de les immersions que és una zona de grans corrents que dificulta l'esport i s'ha de tenir molta experiència per bussejar allà. Per acabar les reserves atlàntiques i Cantàbriques degut al seu clima i l'estat normal de la mar, la temporada és molt curta.

Als darrers deu anys les coses han canviat gràcies a l'esforç de tots amb la creació, primer del Parc Nacional de Cabrera (marítim terrestre) on era l'únic lloc on es podia

gaudir d'abundant fauna submarina i després de les reserves marines a la resta de les Balears. A l'actualitat es pot veure a més d'una abundant fauna, la recuperació de la cadena tròfica, amb peixos, mol·luscs, crustacis, etc a tots els nivells i sobretot la presència de grans depredadors tant sedentaris com migratoris. No és el meu objectiu ni

molt manco fer un estudi biològic, ni un llistat d'espècies que habiten les reserves de les Balears. D'això hi ha gent molt més preparada que s'hi dedica, però si voldria donar a conèixer des d'un punt de vista d'observador aficionat, d'una part del que hem pogut gaudir a les immersions dels darrers anys a les reserves de les illes. Especialment al l'illa del Toro i Malgrats, Nord de Menorca, reserva de Llevant i Parc Nacional de Cabrera.

Fig. 1. Una bussejadora contempla un gran exemplar d'anfós (*E. marginatus*) que descansa tranquil indiferent a la seva presència. Imatges com aquesta eren impensables abans de la creació de les reserves marines.

El primer que podem destacar quan entrem dins l'aigua és la gran quantitat d'espàrids, que ens rodegen, oblades (*Oblada melanura*), sards (*Diplodus sargus*), morrudes (*Diplodus puntazzo*), grans moles de variades (*Diplodus vulgaris*) i cànteres (*Spondylisoma cantharus*), de bona mida neden entre dues aigües, mentre que alguns exemplars de sards reials (*Diplodus cervinus*), que rarament havíem vist per les nostres illes, ara encara que no abundants són habituals. Solen estar més prop del fons. De la mateixa família podem observar dues espècies molt desconfiades fora de les reserves, però que dins elles es tornen confiats i s'obliden dels bussejadors. Es tracte dels déntols (*Dentex dentex*) sempre caçant altres peixos i les orades (*Sparus aurata*) rompent petits mol·luscs.

Un poc més a baix a les grans roques del fons, és on viuen els grans depredadors sedentaris, els anfosos (*Epinephelus marginatus*). Pràcticament a totes les reserves, però especialment a Cabrera i al Toro hi ha una gran abundància d'exemplars que molts d'ells sobrepassen els vint i trenta quilos de pes. El seu parent l'anfós llis (*Epinephelus costae*), és també molt abundant encara que no hem vist exemplars tan enormes. A prop de les escletxes i

els forats moles d'escorballs (*Sciaenops ocellatus*), resten quasi immòbils en grups més o menys nombrosos. Camuflats entre les roques trobam també exemplars de cap roig (*Scorpaena scrofa*), o també d'escòrpores (*Scorpaena notata*). També son abundants les morenes (*Muraena helena*) i presents i d'hàbits nocturns els congres (*Conger conger*).

Nedant a aigües lliures ens hem trobat amb grans depredadors migratoris, una mola tan gran de tonyines blanques (*Thunnus alalunga*) que varen enfosquir la llum del sol. Fins i tot s'ha observat al Toro exemplars de tonyina vermella (*Thunnus thynnus*) i hem pogut veure de ben a prop una palometa (*Lichia sp.*) de molta grandària. Visitants

assidus de fi d'estiu són els verderols (juvenils) o sirvioles (adults) (*Seriola dumerili*), oferint un espectacle quan es posen a caçar bogues (*Boops boops*) o xucles (*Spicara maena*). No més falta observar l'actitud de les moles d'aquestes espècies nedant amb tota tranquil·litat per saber quan ve el gran depredador. És un luxe bussejar entre cents d'exemplars d'espets (*Sphyræna sphyraena*), de quasi un metre de llargària que t'envolten mentre cacen.

Fig. 2. Exemplars d'escorbals (*Sciaenops ocellatus*) resten quasi immòbils prop del seu cau. És una de les espècies que més ha augmentat dins les reserves marines.

Foto 3. Els grans depredadors migrants entren dins les reserves on troben abundants preses. Serviola (*Seriola lalandi*).

Ja més amunt podem observar distintes espècies de làbrids, com el tort de roca (*Symphodus ocellatus*), el tort grivi (*Labrus viridis*) o el tord massot (*labrus merula*) entre d'altres. Serrans (*Serranus cabrilla*), vaques (*Serranus scriba*), donzelles (*Coris julis*) i molls de roca (*mullus surmuletus*) moren entre roques i arena. Nedant molt nerviosos sense aturar estan els macos fadrins (*Thalasoma pavo*) i sempre nedant entre dues aigües les tutes (*Chromis chromis*) de color negre quan són adultes i d'un blau elèctric maquíssim en estat juvenil. Si el fons és d'arena podem observar el mabre (*Lithognathus mormyrus*), encara que sempre a una certa distància, el surer (*Balistes carolinensis*) no massa habitual i distintes espècies d'aranyes (*Trachinus sp.*). A la reserva del nord de Menorca n'observarem abundants exemplars enterrats a l'arena. (S'ha de ser molt prudent i intentar que no s'aixequin i nedin pel teu voltant). Així com també diferents tipus de rajades (*Raja sp.*) o tremolors (*Torpedo torpedo*).

No ens podem oblidar de la interessant fauna invertebrada. El llistat d'invertebrats presents al nostre mar és llarguíssim per aquest motiu només citarem alguns dels més interessants. Destaquen les cigales (*Scyllarides latus*) i les llagostes (*Palinurus elephas*) que juntament amb la cranca (*Maja esquinado*) avui raríssima, han sofert durant anys la pesca il·legal. Des del punt de vista del bussejador, destaquen espècies com les diferents estrelles (*Hacelia sp.*), diferents esponges que acolorixen les roques de múltiples tonalitats. O els *cnidaris*, com el

corall vermell (*Corallium rubrum*), o la gorgònia vermella (*Paramuricea clavata*) presents al sud de Cabrera. La gorgònia blanca (*Eunicella verrucosa*), relativament abundant a la costa nord menorquina i on hem vist també algun exemplar a les illes Malgrats. Per acabar citarem el cuc de flor (*Sabella spallanzani*), la nacra (*Pinna nobilis*), y els diferents nudibranquis.

Sens dubte tota aquesta explosió de vida ha estat possible gràcies a les reserves. El problema ha vingut aquests darrers anys, no sabem si per la crisi, per pressions de certs col·lectius o pel poc interès de la administració pública en les reserves que la situació és més deficient, amb retalls importants de vigilància i amb un mínim de seguiment biològic, degut això en poc temps es podria perdre ràpidament tots els avanços que es varen aconseguir amb anys d'esforç econòmic i sobretot humà. Cal recordar que fa poc

dies el Govern Central ha aprovat una llei amb aprofitaments de caça i pesca en els Parcs Nacionals que desconeixem els resultats que pot arribar a produir. Es pot agrair l'esforç dels vigilants de la Direcció General de Pesca (acompanyats quasi sempre dels agents de Medi Ambient), molts d'ells amb una feina vocacional que a més de la vigilància intenten dur amb el poc temps que les queda un seguiment biològic de la reserva. S'ha de reclamar més protecció i millor gestió de les reserves marines com una estratègia bàsica primer per protegir i millorar la vida marina i després per impulsar el turisme submarí.

Fig. 4. El cap roig (*Scorpaena scrofa*) camuflat entre les roques també espera que les preses s'acostin per ser devorades.

Les espècies protegides a les reserves marines

A part de les espècies de captura prohibida a tot l'Estat, dins l'àmbit de les reserves marines hi ha

una sèrie d'espècies que a causa de la deficient situació de conservació en què es troben es regula la seva captura. Aquestes espècies són les següents:

Espècie	Nom popular	Pm	Me	Ei	Mig	To	Ma	Ll	Cat. Am
PEIXOS									
<i>Scyliorhinus stellaris</i>	Gatvaire	⊘	⊘	⊘	⊘	⊘	⊘	⊘	EN
<i>Dasyatis pastinaca</i>	Ferrassa	⊘	⊘	⊘		⊘	⊘	⊘	QA
<i>Dasyatis centroura</i>	Romeguera, escorçana	⊘	⊘	⊘	⊘	⊘	⊘	⊘	VU
<i>Torpedo torpedo</i>	Tremolor ocel·lat	⊘	⊘	⊘	⊘	⊘	⊘	⊘	CR
<i>Mustelus spp. (totes les spp.)</i>	Mussoles	⊘	⊘	⊘		⊘	⊘	⊘	EN
<i>Apterichtus anguiformis</i>	Moreneta, muré				⊘				
<i>Apterichtus caecus</i>					⊘				
<i>Nerophis ophidion</i>	Agulleta	⊘	⊘	⊘	⊘	⊘	⊘	⊘	QA
<i>Syngnathus abaster</i>	Agulleta	⊘	⊘	⊘	⊘	⊘	⊘	⊘	CR
<i>Syngnathus acus</i>	Agulleta	⊘	⊘	⊘	⊘	⊘	⊘	⊘	
<i>Syngnathus typhle</i>	Peix bada	⊘	⊘	⊘	⊘	⊘	⊘	⊘	
<i>Umbrina cirrosa</i>	Reig		⊘	⊘		⊘	⊘	⊘	
<i>Argyrosomus regius</i>	Corvina		⊘	⊘	⊘	⊘	⊘	⊘	
CRUSTACIS									
<i>Maja squinado</i>	Cranca	⊘	⊘	⊘	⊘	⊘	⊘	⊘	
<i>Scyllarides latus</i>	Cigala	⊘				⊘	⊘		
MOL·LUSCS									
<i>Octopus macropus</i>	Pop trobiguera	⊘	⊘			⊘	⊘	⊘	
<i>Charonia lampas</i>	Corn de cornar	⊘	⊘	⊘	⊘	⊘	⊘	⊘	
<i>Conus mediterraneus</i>	Baldufa		⊘	⊘	⊘	⊘	⊘	⊘	
<i>Astraea rugosa</i>	Pedra de Santa Llúcia	⊘	⊘	⊘		⊘	⊘	⊘	
<p>⊘ = Captura prohibida</p> <p>Pm: reserva marina de la Badia de Palma.</p> <p>Me: reserva marina del Nord de Menorca.</p> <p>Ei: reserva marina dels Freus d'Eivissa i Formentera.</p> <p>Mig: reserva marina del Migjorn de Mallorca.</p> <p>To: reserva marina de l'illa del Toro.</p> <p>Ma: reserva marina de les illes Malgrats.</p> <p>Ll: reserva marina del Llevant de Mallorca.</p> <p>Cat. Am.: Categoria d'amenaça segons la Llista vermella dels peixos de les Balears (Mayol et al., 2000)</p> <ul style="list-style-type: none"> • CR: en perill crític • EN: en perill • VU: vulnerable • QA: quasi amenaçada <p>Cal recordar que a part d'aquestes espècies hi ha un grup que no es poden pescar en tot l'àmbit estatal, són les següents:</p>									

Taula 1. Les espècies protegides a les reserves marines

Espècie	Nom popular	Cat. Am.
<i>Squatina spp. (totes les spp.)</i>	Escats	CR
<i>Sphyrna spp. (totes les spp.)</i>	Llunades	EN
<i>Prionace glauca</i>	Tintorera	VU
<i>Cetorhinus maximus</i>	Tauró peregrí	
<i>Lamna nasus</i>	Marraix	
<i>Isurus oxyrinchus</i>	Marraix	
<i>Carcharodon carcharias</i>	Salroig	
<i>Mobula mobular</i>	Manta	
<i>Alopias spp</i>	Centurió	
<i>Hippocampus hippocampus</i>	Cavallet de mar	VU
<i>Hippocampus ramulosus</i>	Cavallet de mar	VU

Taula 2. Espècies prohibides a tot l'Estat Espanyol

Font: Conselleria Agricultura, Medi ambient i territori. Direcció General Medi rural i marí.
Les reserves marines a les illes Balears. Espècies protegides a les reserves marines.

Conclusió

Per què si una cosa funciona no es fa servir? Si sabem que les reserves marines funcionen bé, per quin motiu no s'amplien tant el seu nombre, com les hectàrees de les ja existents. Com es pot entendre que a l'illa Dragonera, Parc Natural des de 1995, no existeixi una reserva marina? Després de quasi vint anys han començat les "negociacions" per fer una reserva marina a Dragonera. També hi ha reunions entre administració i confraries de pescadors de Sóller, entre d'altres, per crear una reserva a la costa nord mallorquina ja que des d'Andratx al cap Formentor, a la mar que banya la serra de Tramuntana, Patrimoni mundial, amb uns paisatges submarins espectaculars no n'hi cap. Els pescadors, tant professionals com aficionats saben perfectament que als voltants de les reserves la pesca és abundant. Si aquestes beneficien a tothom, per què no protegir millor les ja existents i crear-ne de noves? És imprescindible el compromís de l'Administració pública de dotar dels mitjans humans i materials suficients per poder augmentar la vigilància i potenciar el seguiment biològic dins aquestes zones.

Al darrer any milers de bussejadors visitaren el Parc Nacional de Cabrera i la resta de reserves marines. És important potenciar aquest tipus de turisme més sensibilitzat amb la natura. A les Balears tenim mar i costa suficient per preservar la vida marina i que el turista submarí la pugui gaudir.

Bibliografia

- Ballesteros, E. (1989). *Els ecosistemes bentònics*. Història Natural dels Països Catalans. Volum 14. Enciclopedia Catalana. Barcelona.
- Cabrera Socorro, G. (2004). *Turismo versus pesca artesanal*. A propòsit de la Reserva Marina de la Isla Graciosa. Universidad de La Laguna. Tenerife.
- Calvin Calvo, J.C. (1995) *El ecosistema marino mediterraneo*. Eurocolor. Murcia
- Coll, J. Et al. (2000). *Parque Nacional del Archipiélago de Cabrera*. Esfagnos. Talavera de la Reina.
- Coll J., García Rubies A., Moranta J. Stafani, S. I Morales B. (1999) *Efectes de la prohibició de la pesca esportiva sobre l'estructura de l'anfòs en el Parc Nacional de Cabrera*. Boll. Soc.Hist.Natural Illes Balears, 42. 125-138. Palma.
- Margalef, R. (1989) *Els ecosistemes pelàgics*. In: Sistemes Naturals.Història Natural dels Països Catalans. Vol.14. 73-118. Enciclopèdia Catalana. Barcelona.
- Mayol,J. Grau A., Riera F, Oliver J. (2000). *Llista vermella dels peixos de les Balears*. Documents tècnics de conservació. Vol. 4. Palma.
- Ministerio Agricultura, alimentación y Medio Ambiente. (2013). *Reservas Marinas de España*. Madrid.
- Ministerio de Medio Ambiente. D.G. de la Biodiversidad. (2006). *Programa de acción estratégico para la conservación de la diversidad biológica en la región mediterránea*. Madrid.
- Roberts C. et Hawkins J.(2000) *Reservas marinas totalmente protegidas*. WWF. Washington.
- San Felix, M. (1999). *Las praderas de Posidonia en las islas de Ibiza y Formentera*. La selva sumergida. Ayuntamiento de Ibiza. Ibiza